

Metodické doporučení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pro zajištění podmínek konání jednotné přijímací zkoušky uchazečů se speciálními vzdělávacími potřebami

1 Uzpůsobení podmínek pro uchazeče se speciálními vzdělávacími potřebami

- 1.1 Uchazeč se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen „uchazeč se SVP“) má právo konat jednotnou přijímací zkoušku (dále jen „jednotná zkouška“) v souladu s § 16 odst. 1 a odst. 2 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen „školský zákon“), ve znění pozdějších předpisů, v rámci přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání za upravených podmínek s využitím podpůrných opatření odpovídajících jeho speciálním vzdělávacím potřebám (dále jen „uzpůsobení podmínek“).
- 1.2 Uchazečům s prvním stupněm podpůrných opatření se podmínky pro jednotnou zkoušku neupravují.
- 1.3 Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení (dále jen „ŠPZ“) podle § 16 odst. 4 školského zákona. Doporučení ŠPZ uchazeč odevzdává společně s přihláškou ke vzdělávání podle § 1 odst. 1 písm. h) vyhlášky č. 353/2016 Sb., o přijímacím řízení ke střednímu vzdělávání, ve znění vyhlášky č. 243/2017 Sb. (dále jen „vyhláška č. 353/2016 Sb.“), pro 1. kolo přijímacího řízení nejpozději k 1. březnu (u oboru vzdělání Gymnázium se sportovní přípravou k 30. listopadu).
- 1.4 Při stanovení uzpůsobení podmínek pro konání jednotné zkoušky v přijímacím řízení ke střednímu vzdělávání obsažených v doporučení postupují pracovníci ŠPZ v zájmu zajištění rovného přístupu v souladu s Přílohou č. 1 k tomuto metodickému doporučení. Podpůrné opatření druhého nebo vyššího stupně může ŠPZ přiznat i uchazeči se znevýhodněním způsobeným cílenou medikací, která může ovlivnit schopnosti uchazeče a snížit jeho momentální výkon, a to na základě lékařského potvrzení.
- 1.5 Uchazeč ke všem přihláškám (až čtyřem), které ve školách odevzdává pro 1. kolo přijímacího řízení, přikládá jedno totožné doporučení ŠPZ, které je mu vydáváno na základě jeho žádosti; počet originálních vyhotovení doporučení je dán počtem přihlášek uplatněných uchazečem.
- 1.6 Pokud dojde ke změně speciálních vzdělávacích potřeb uchazeče v období po podání přihlášky, uzpůsobí podmínky pro konání jednotné zkoušky ředitel školy v dohodě s Centrem pro zjišťování výsledků vzdělávání (dále jen „Centrum“) s přihlédnutím k Příloze č. 1 k tomuto metodickému doporučení.
- 1.7 Ředitel školy uzpůsobí podmínky pro konání jednotné zkoušky uchazeči se SVP podle doporučení ŠPZ v souladu s § 13 odst. 1 vyhlášky č. 353/2016 Sb. a s Přílohou č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění vyhlášky č. 270/2017 Sb. Při uzpůsobení zkušební dokumentace jednotné zkoušky střední škola spolupracuje s Centrem podle § 13 odst. 2 až 4 vyhlášky č. 353/2016 Sb.
- 1.8 Údaje o uzpůsobení podmínek jednotné zkoušky podle § 5 vyhlášky č. 353/2016 Sb. pro konkrétního uchazeče v rozsahu typů uzpůsobení podmínek podle Přílohy č. 1 k tomuto metodickému doporučení předá střední škola Centru do registru uchazečů nejpozději do

11. března; v případě požadavku na zpracování zadání testů v Braillově písmu předá střední škola Centru tyto údaje nejpozději 2 pracovní dny po doručení přihlášky v návaznosti na termín stanovený pro odevzdání přihlášky ke vzdělávání (§ 60a odst. 5 školského zákona, § 5 odst. 2 písm. d) vyhlášky č. 353/2016 Sb.).

- 1.9 Pro uchazeče se SVP, u nichž z doporučení ŠPZ vyplývá požadavek na zvětšení písma nebo na využití počítače, poskytne Centrum řediteli školy testový sešit v otevřeném formátu bezprostředně před konáním zkoušky. Za úpravu testového sešitu následně odpovídá ředitel školy (§ 13 odst. 3 vyhlášky č. 353/2016 Sb.). Pro uchazeče se zrakovým postižením, u nichž z doporučení ŠPZ vyplývá požadavek na zpracování zadání testů v Braillově písmu, připraví Centrum testový sešit v Braillově písmu (§ 13 odst. 4 vyhlášky č. 353/2016 Sb.).
- 1.10 Zadání jednotné zkoušky je stejné pro všechny uchazeče o obory vzdělání ve stanovených věkových skupinách uchazečů v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání; výjimkou jsou úpravy obsahu zkoušek pro uchazeče se zrakovým a sluchovým postižením popsané v Příloze č. 1 k tomuto metodickému doporučení. Pravidla uzpůsobení podmínek konání jednotné zkoušky pro příslušný stupeň podpůrných opatření a konkrétní typ uzpůsobení jsou stejná pro uchazeče se SVP všech forem středního vzdělávání (viz § 25 odst. 1 školského zákona – denní, večerní, dálková, distanční, kombinovaná forma vzdělávání).
- 1.11 Uzpůsobení podmínek je vždy jednotné pro oba písemné testy jednotné zkoušky a mělo by být v dotčených školách zajišťováno ve shodě při konání jednotné zkoušky v obou termínech. Ve složitějších případech se doporučuje, aby se ředitelé obou škol, v nichž uchazeč koná jednotnou zkoušku, vzájemně domluvili na sjednocení podmínek.
- 1.12 Podmínkou pro uzpůsobení podmínek v přijímacím řízení v konkrétním oboru vzdělání je splnění zdravotní způsobilosti určené pro dotčený obor vzdělání podle Přílohy č. 1 a č. 2 k nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Pro příslušné obory vzdělání jsou zde popsána onemocnění nebo zdravotní obtíže bránící nebo omezující vzdělávání a ovlivňující budoucí pracovní uplatnění. Zdravotní způsobilost ke vzdělávání v příslušném oboru vzdělání posuzuje a lékařský posudek vydává zpravidla lékař v oboru všeobecné praktické lékařství nebo v oboru praktický lékař pro děti a dorost podle zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách. Posudek se pro přijetí v dotčených oborech vzdělání předává škole spolu s přihláškou ke vzdělávání (§ 1 odst. 1 písm. g) vyhlášky č. 353/2016 Sb.).
- 1.13 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy doporučuje ředitelům škol, aby pravidla uzpůsobení podmínek uchazečů se SVP pro konání jednotné zkoušky adekvátně využili i pro konání školní přijímací zkoušky, případně talentové zkoušky.

2 Zrušovací ustanovení

Zrušuje se Informace k aplikaci podpůrných opatření při přijímacím řízení ve středních školách (č. j. MSMT-27388/2016-3, ze dne 22. listopadu 2016).

prof. PhDr. Stanislav Štech, CSc., v. r.
ministr školství, mládeže a tělovýchovy

Typy uzpůsobení podmínek uchazečů se SVP pro konání jednotné zkoušky podle § 60b odst. 4 školského zákona

Uchazeči se SVP se pro konání jednotné zkoušky v doporučení ŠPZ vyjádří takové uzpůsobení podmínek, které odpovídá jeho vzdělávacím potřebám a zajistí mu rovné podmínky pro přijímání ve školách, ve kterých podává přihlášku ke střednímu vzdělávání (pro obor vzdělání).

Za tímto účelem jsou uvedeny v následující tabulce typy uzpůsobení podmínek přijímání ke vzdělávání spolu se stručnou charakteristikou skupiny uchazečů, kterých se typ uzpůsobení týká.

Seznam použitých zkratk:

ČJL – český jazyk a literatura

MA – matematika

ZP – uchazeč se zrakovým postižením

ZP_A – uchazeč se zrakovým postižením, který potřebuje zkušební dokumentaci se zvětšeným písmem

ZP_B – uchazeč se zrakovým postižením, kterému je čtení obrázků a rýsování smyslově nedostupné

ZP_BR – uchazeč se zrakovým postižením, který potřebuje zkušební dokumentaci v Braillově písmu

PC – uchazeč, který potřebuje PC pro zápis odpovědí

SP – uchazeč se sluchovým postižením

O – ostatní uchazeči se SVP

IS CERTIS – informační systém Centra

SVP – speciální vzdělávací potřeby

ŠPZ – školské poradenské zařízení

Tabulka s typy uzpůsobení podmínek pro konání jednotné zkoušky pro přijímání ke vzdělávání uchazečů se speciálními vzdělávacími potřebami

Označení typu uzpůsobení podmínek podle znevýhodnění uchazeče	Vymezení skupiny uchazečů, jichž se typ uzpůsobení týká	Forma uzpůsobení zkušební dokumentace jednotné zkoušky poskytované Centrem	Možné typy uzpůsobení podmínek pro konání jednotné zkoušky dle znevýhodnění uchazeče a stupně podpůrných opatření, která mu jsou poskytována
ZP_A	Uchazeči se zrakovým postižením, kteří potřebují pouze zvětšení písma, nepožadují obsahové úpravy zkušební dokumentace (jsou schopni rýsovat a číst zvětšené obrázky)	Testový sešit v otevřeném formátu a „pdf“ je k dispozici v IS CERTIS.	<ul style="list-style-type: none"> • navýšení časového limitu pro vypracování testu na základě doporučení ŠPZ¹⁾ dle stupně poskytovaných podpůrných opatření se řídí touto stupnicí: <ol style="list-style-type: none"> I. druhý stupeň – navýšení času o 75 % II. třetí a čtvrtý, popř. pátý stupeň – navýšení času o 100 % • kompenzační pomůcky dle doporučení ŠPZ^{**)} • možnost vypracování testu na počítači^{***)} • možnost alternativního zápisu odpovědí mimo záznamový arch do testového sešitu, popř. na prázdné listy papíru (potřeba zajištění následného přepisu odpovědí do záznamového archu) • samostatná učebna pro uchazeče • úprava pracovního místa, příp. úprava učebny • využití služeb asistenta^{****)}
ZP_B	Uchazeči se zrakovým postižením, pro které je čtení obrázků a rýsování smyslově nedostupné, jsou nutné obsahové úpravy zkušební dokumentace z ČJL a MA	Upravená zkušební dokumentace (v testech jsou vyňaty úlohy na rýsování a úlohy se složitými obrázky), ^{x)} testový sešit v otevřeném formátu a „pdf“ je k dispozici v IS CERTIS.	<ul style="list-style-type: none"> • navýšení časového limitu pro vypracování testu na základě doporučení ŠPZ¹⁾ dle stupně poskytovaných podpůrných opatření se řídí touto stupnicí: <ol style="list-style-type: none"> I. druhý stupeň – navýšení času o 75 % II. třetí a čtvrtý, popř. pátý stupeň – navýšení času o 100 % • kompenzační pomůcky dle doporučení ŠPZ^{**)} • možnost vypracování testu na počítači^{***)} • možnost alternativního zápisu odpovědí mimo záznamový arch do testového sešitu, popř. na prázdné listy papíru (potřeba zajištění následného přepisu odpovědí do záznamového archu) • samostatná učebna pro uchazeče • úprava pracovního místa, příp. úprava učebny • využití služeb asistenta^{****)}

Označení typu uzpůsobení podmínek podle znevýhodnění uchazeče	Vymezení skupiny uchazečů, jichž se typ uzpůsobení týká	Forma uzpůsobení zkušební dokumentace jednotné zkoušky poskytované Centrem	Možné typy uzpůsobení podmínek pro konání jednotné zkoušky dle znevýhodnění uchazeče a stupně podpůrných opatření, která mu jsou poskytována
ZP_BR	Uchazeči, kteří mají v doporučení ŠPZ požadavek na zadání didaktického testu z ČJL a MA v Braillově písmu	Upravená zkušební dokumentace (v testech jsou vyňaty úlohy na rýsování a úlohy se složitými obrázky), ^{x)} testový sešit v otevřeném formátu a „pdf“ je k dispozici v IS CERTIS, testový sešit v Braillově písmu je součástí tištěné zkušební dokumentace.	<ul style="list-style-type: none"> • navýšení časového limitu pro vypracování testu na základě doporučení ŠPZ^{*)} dle stupně poskytovaných podpůrných opatření se řídí touto stupnicí: <ul style="list-style-type: none"> I. třetí stupeň – navýšení času o 100 % II. čtvrtý, popř. pátý stupeň – navýšení času o 100 % • kompenzační pomůcky dle doporučení ŠPZ^{**)} • možnost vypracování testu na počítači^{***)} • poskytnutí listů papíru pro zápis odpovědí v Braillově písmu (uchazeč nepoužívá záznamový arch – potřeba zajištění následného přepisu odpovědí do záznamového archu) • samostatná učebna pro uchazeče • úprava pracovního místa, příp. úprava učebny • využití služeb asistenta^{****)}
PC	Uchazeči, kteří mají v doporučení ŠPZ požadavek na zápis odpovědí pomocí počítače	Úprava zkušební dokumentace se neprovádí.	<ul style="list-style-type: none"> • navýšení časového limitu pro vypracování testu na základě doporučení ŠPZ^{*)} dle stupně poskytovaných podpůrných opatření a druhu znevýhodnění uchazeče se řídí touto stupnicí podle vyjádření ŠPZ: 25 %, nebo 50 %, nebo 75 %, nebo 100 % • kompenzační pomůcky dle doporučení ŠPZ^{**)} • možnost vypracování testu na počítači^{***)} • možnost alternativního zápisu odpovědí mimo záznamový arch • samostatná učebna pro uchazeče • úprava pracovního místa, příp. úprava učebny • využití služeb asistenta^{****)}

Označení typu uzpůsobení podmínek podle znevýhodnění uchazeče	Vymezení skupiny uchazečů, jichž se typ uzpůsobení týká	Forma uzpůsobení zkušební dokumentace jednotné zkoušky poskytované Centrem	Možné typy uzpůsobení podmínek pro konání jednotné zkoušky dle znevýhodnění uchazeče a stupně podpůrných opatření, která mu jsou poskytována
SP	Uchazeči, jejichž mateřským jazykem je český znakový jazyk	Upravený testový sešit pro didaktický test z ČJL je součástí tištěné zkušební dokumentace.	<ul style="list-style-type: none"> • navýšení časového limitu pro vypracování testu na základě doporučení ŠPZ^{*)} dle stupně poskytovaných podpůrných opatření: třetí a čtvrtý, popř. pátý stupeň – navýšení času o 100 % • kompenzační pomůcky dle doporučení ŠPZ^{**)} • možnost alternativního zápisu odpovědí mimo záznamový arch – do testového sešitu, popř. na prázdné listy papíru (potřeba zajištění následného přepisu odpovědí do záznamového archu) • samostatná učebna pro uchazeče • úprava pracovního místa, příp. úprava učebny • využití služeb asistenta ^{****)} • využití služeb tlumočnicka českého znakového jazyka ^{****)}
O	Ostatní uchazeči se SVP	Úprava zkušební dokumentace se neprovádí.	<ul style="list-style-type: none"> • navýšení časového limitu pro vypracování testu na základě doporučení ŠPZ^{*)} dle stupně poskytovaných podpůrných opatření a druhu znevýhodnění uchazeče se řídí touto stupnicí podle vyjádření ŠPZ: 25 %, nebo 50 %, nebo 75 %, nebo 100 % • kompenzační pomůcky dle doporučení ŠPZ^{**)} • možnost alternativního zápisu odpovědí mimo záznamový arch – do testového sešitu, popř. na prázdné listy papíru (potřeba zajištění následného přepisu odpovědí do záznamového archu) • samostatná učebna pro uchazeče • úprava pracovního místa, příp. úprava učebny • využití služeb asistenta ^{****)}

Poznámky:

- x) Z hodnocení jednotné zkoušky jsou vyňaty některé úlohy; bodový zisk je následně přepočítán na standardní 50bodovou hodnotící škálu neupraveného testu.
- *) Procentní navýšení času je limitováno jednotným časovým schématem jednotné zkoušky a je shodné pro test z MA a test z ČJL. Skutečně navýšený časový limit se zaokrouhluje na nejbližší vyšší číslo dělitelné 5.
- ***) Použitím kompenzačních pomůcek nesmí uchazeči se SVP vzniknout neoprávněná výhoda při konání jednotné zkoušky; mezi kompenzační pomůcky nepatří encyklopedie, Matematicko-fyzikální a chemické tabulky, Pravidla českého pravopisu a Slovník spisovné češtiny. Pokud je požadavek na využití kompenzačních pomůcek uvedených v doporučení ŠPZ, dohodne střední škola podmínky jejich užití s uchazečem nebo jeho zákonným zástupcem a se základní školou.
- ****) Požadavek na použití počítače a jeho vybavení projedná škola s uchazečem nebo jeho zákonným zástupcem. Používaný počítač nesmí být připojen k internetu, nesmí na něm být nainstalované nepovolené pomůcky a při testu z ČJL nesmí být zapnuta korekce pravopisu.
- *****) Pokud je požadavek na využití asistenta či tlumočnicka do znakového jazyka uveden v doporučení ŠPZ, dohodne střední škola podmínky služby asistenta či tlumočnicka s uchazečem nebo jeho zákonným zástupcem a se základní školou.

Úpravou pracovního místa se rozumí např. zajištění stolku s nastavitelným sklonem a výškou pracovní desky, individuální přisvětlení apod.; úpravou učebny se rozumí omezení rušivých prvků, optimalizace podmínek pro odezírání, strukturalizace prostředí pro žáky s poruchami autistického spektra apod.